НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування

ЗАТВЕРДЖЕНО
Проректор з науково-педагогічної роботи
_____ Богдан КОРОБКО
«18» 02 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

(назва навчальної дисципліни)

Підготовки: Магістр
(назва ступеня вищої освіти)

Освітньої програми: Фінанси, банківська справа та страхування
(назва освітньої програми)

Спеціальності: D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
(код і назва спеціальності)

Полтава
2026 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія та практика наукових досліджень» для здобувачів вищої освіти спеціальності D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Складена відповідно до освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування», 2026 року.

Розробник: Варналій З.С., професор кафедри фінансів, банківського бізнесу та оподаткування, доктор економічних наук.

Погоджено

Гарант освітньої програми _____ Л.А. Свистун

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фінансів, банківського бізнесу та оподаткування

Протокол від «28» серпня 2026 року № 1

Завідувач кафедри фінансів, банківського бізнесу
та оподаткування _____ (Л.А. Свистун)
(підпис) (прізвище та ініціали)

« 28 » серпня 2026 року

Схвалено навчально-методичною комісією навчально-наукового інституту фінансів, економіки, управління та права

Протокол від «28» серпня 2026 року № 1

Голова навчально-методичної комісії навчально-наукового
інституту фінансів, економіки, управління та права _____ (Є.А. Карпенко)
(підпис)

«28» серпня 2026 року

© Варналій З.С., 2026 рік
© Національний університет
імені Юрія Кондратюка, 2026 рік

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="3">Найменування показників</td><td rowspan="3">Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td colspan="2">Форма здобуття освіти</td></tr>
<tr><td>денна</td><td>заочна</td></tr>
<tr><td colspan="2">Кількість кредитів – 3</td><td rowspan="2">Галузь знань

D Бізнес, адміністрування та право</td><td colspan="2" rowspan="2">обов’язкова</td></tr>
<tr><td>Загальна кількість годин – 90</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Модулів – 1</td><td rowspan="4">Спеціальність

D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>1-й</td><td>1-й</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Змістових модулів – 2</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>1-й</td><td>1-й</td></tr>
<tr><td rowspan="12">Індивідуальне завдання – не передбачено</td><td rowspan="12">Ступінь вищої освіти

Другий (магістерський)</td><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td>12 год.</td><td>4 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>12 год.</td><td>4 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>0 год.</td><td>0 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>66 год.</td><td>82 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальна робота:</td></tr>
<tr><td>0 год.</td><td>0 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю</td></tr>
<tr><td>Диф. залік</td><td>Диф. залік</td></tr>
</table>

Примітка.
Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

- для денної форми здобуття освіти – 24/66
- для заочної форми здобуття освіти – 8/82

2. Мета навчальної дисципліни

Дисципліна «Теорія та практика наукових досліджень» є обов'язковою і відноситься до циклу загальної підготовки.

Мета дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань і практичних навичок з питань методології, методики, технології та організації науково-дослідницької діяльності.

Завдання дисципліни: вивчення сутності понять і категорій методологій наукових досліджень; організації процесу наукового дослідження; застосування теоретичних та емпіричних методів дослідження; методик дослідження, їх змісту і принципів розробки; етапів та форм процесу наукового дослідження; організації науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр»; оформлення результатів наукових досліджень та впровадження їх у практику.

Вивчення дисципліни забезпечує отримання здобувачами ряду компетентностей:

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у професійні діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

1) загальних:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

2) спеціальних:

СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою вивчення навчальної дисципліни «Теорія та практика наукових досліджень» є попереднє вивчення дисциплін, що формують основу підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня.

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

Навчальна дисципліна «Теорія та практика наукових досліджень» використовується для формування таких програмних компетентностей:

ПР01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПР02. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР03. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПР04. Відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР06. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.

ПР07. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	ЄКТС значення	Оцінка за національною шкалою	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90 – 100	**A**	**Відмінно**	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін.	**Високий**, що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82 – 89	**B**	**Добре**	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	**Достатній**, що забезпечує здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74 - 81	**C**	**Добре**	Здобувач загалом добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні.	**Достатній**, конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.

Сума балів	ЄКТС значення	Оцінка за національною шкалою	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
			Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення.	
64 - 73	**D**	**Задовільно**	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постановку стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядались з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	**Середній**, що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.
60 – 63	**E**	**Достатньо**	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постановку стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень і володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використанням основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	**Середній,** що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни.
35 - 59	**FX**	**Незадовільно** з можливістю повторного складання екзамену/ диф.заліку	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є	**Низький**, не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.

Сума балів	ЄКТС значення	Оцінка за національною шкалою	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
			неправильними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача відсутні.	
0 – 34	**F**	**Незадовільно** з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/заліку.	**Незадовільний**, здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: поточний контроль (опитування, виконання практичних завдань, завдань самостійної роботи), модульний контроль (у вигляді тестування) та підсумковий контроль (у вигляді диференційованого заліку).

7. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 1. Теоретичні засади становлення та розвитку науки.

Суть наукового пізнання, знання та наукового дослідження. Етапи становлення та розвитку науки. Поняття, цілі і функції науки. Структурні елементи науки, їх характеристика.

Практичне заняття № 1.

Тема 2. Фінансова наука.

Сутність і предмет фінансової науки. Історичний аспект становлення та розвитку фінансової науки. Розвиток фінансової науки в Україні. Розвиток фінансової науки в КНУ імені Тараса Шевченка та Полтавській політехніці.

Тема 3. Наука як система знань.

Наукознавство як система знань. Класифікація наук. Основні риси працівника науки.

Практичне заняття № 2.

Тема 4. Організація науково-дослідної роботи в Україні.

Організаційна структура науки. Пріоритетні напрями розвитку науки. Система підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів. Науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

Практичне заняття № 3.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. МЕТОДОЛОГІЯ ПРОВЕДЕННЯ ТА ПРЕДСТАВЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Тема 5. Основи методології науково-дослідної роботи.

Поняття теорії, методології та методики наукових досліджень. Методологія теоретичних досліджень. Основи методології досліджень емпіричного рівня. Пізнавальні прийоми і форми наукових досліджень.

Тема 6. Вибір, етапи та економічна ефективність наукового дослідження.

Вибір напряму наукового дослідження. Основні етапи проведення наукових досліджень. Економічна ефективність наукових досліджень.

Практичне заняття №4.

Тема 7. Організація і планування науково-дослідної роботи.

Вибір, обґрунтування і затвердження теми наукового дослідження. Планування науково-дослідної роботи в сфері корпоративних фінансів. Наукове керівництво. Презентація результатів наукових досліджень. Публічний захист наукових досліджень. Наукові семінари, конференція та інші форми комунікації

Тема 8. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження.

Вибір теми магістерської роботи. Структура магістерської роботи та вимоги до її змісту. Методи викладу матеріалів магістерської роботи, мова і стиль магістерської роботи. Контроль за ходом підготовки магістерської роботи, порядок і терміни подання магістерської роботи до захисту. Презентаційно-роздатковий матеріал. Захист магістерської роботи. Результативність виконання магістерської роботи.

Практичне заняття №5.

Тема 9. Написання, оформлення та захист результатів науково-дослідної роботи.

Робота над публікаціями, рефератами і доповідями. Поняття, види, основні функції наукових публікацій. Наукова стаття. Тези наукової доповіді. Методика підготовки та оформлення публікації. Реферат. Доповідь.

Тема 10. Академічна доброчесність в науково-дослідній роботі.

Поняття академічної доброчесності, основні аспекти її дотримання в науково-дослідній роботі. Основні положення законодавства України щодо забезпечення академічної доброчесності в Україні. Академічна відповідальність науковців у випадку порушення принципів академічної доброчесності. Використання штучного інтелекту як складова академічної недоброчесності. Основні програми для перевірки текстів на академічний плагіат.

Практичне заняття №6.

8. Структура навчальної дисципліни
а) для денної форми здобуття освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1 Теоретичні та організаційні засади наукової діяльності						
Тема 1. Теоретичні засади становлення та розвитку науки.	10	2	2	-	-	6
Тема 2. Фінансова наука.	8	2	-	-	-	6
Тема 3. Наука як система знань.	8	-	2	-	-	6
Тема 4. Організація науково-дослідної роботи в Україні.	12	2	2	-	-	8
Разом за змістовним модулем 1	**38**	**6**	**6**	**-**	**-**	**26**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовний модуль 2. Методологія проведення та представлення результатів наукових досліджень						
Тема 5. Основи методології науково-дослідної роботи.	8	2	-	-	-	6
Тема 6. Вибір, етапи та економічна ефективність наукового дослідження.	10	-	2	-	-	8
Тема 7. Організація і планування науково-дослідної роботи.	8	2	-	-	-	6
Тема 8. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження.	10	-	2	-	-	8
Тема 9. Написання, оформлення та захист результатів науково-дослідної роботи.	8	2	-	-	-	6
Тема 10. Академічна доброчесність в науково-дослідній роботі.	8	-	2	-	-	6
Разом. за змістовним модулем 2	**52**	**6**	**6**	**-**	**-**	**40**
Усього годин	**90**	**12**	**12**	**-**	**-**	**66**

б) для заочної форми здобуття освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1 Теоретичні та організаційні засади наукової діяльності						
Тема 1. Теоретичні засади становлення та розвитку науки.	10	2	-	-	-	8
Тема 2. Фінансова наука.	8	-	-	-	-	8
Тема 3. Наука як система знань.	8	-	-	-	-	8
Тема 4. Організація науково-дослідної роботи в Україні.	10	-	2	-	-	8
Разом за змістовним модулем 1	**36**	**2**	**2**	**-**	**-**	**32**
Змістовний модуль 2. Методологія проведення та представлення результатів наукових досліджень						
Тема 5. Основи методології науково-дослідної роботи.	10	2	-	-	-	8
Тема 6. Вибір, етапи та економічна ефективність наукового дослідження.	8	-	-	-	-	8
Тема 7. Організація і планування науково-дослідної роботи.	8	-	-	-	-	8
Тема 8. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження.	10	-	-	-	-	10
Тема 9. Написання, оформлення та захист результатів науково-дослідної роботи.	8	-	-	-	-	8

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Тема 10. Академічна доброчесність в науково-дослідній роботі.	10		2			8
Разом. за змістовним модулем 2	**54**	**2**	**2**	**-**	**-**	**50**
Усього годин	**90**	**4**	**4**	**-**	**-**	**82**

9. Перелік питань для семінарських занять

№ з/п	Тема заняття та перелік питань	Кількість годин	
		для денної форми	для заочної форми
	Семінарські заняття не передбачені		

10. Перелік питань для практичних занять

Тема заняття та перелік питань	Кількість годин	
	для денної форми	для заочної форми
Практичне заняття 1. Теоретичні засади становлення та розвитку науки. 1. Пізнання, знання і наукове дослідження: критерії розмежування. Роль практики як джерела та критерію істинності знання. 2. Етапи становлення та розвитку науки. Як змінювалися уявлення про істину, об'єктивність знання і роль дослідника. 3. Наука: поняття, виміри, мета, функції та завдання. 4. Взаємозв'язок структурних елементів науки: шлях від наукової ідеї та гіпотези до закону й теорії.	2	-
Практичне заняття 2. Фінансова наука. Наука як система знань. 1. Фінансова наука в системі наук: сутність, предмет і місце у класифікації наук. 2. Фінансова думка, концепція, теорія та доктрина як елементи системи фінансового знання. 3. Становлення фінансової науки з позицій наукознавства: від перших фінансових ідей до самостійної галузі знань. 4. Наукова школа як форма організації дослідницької діяльності: умови становлення, механізми функціонування та критерії результативності. Внесок українських наукових шкіл у розвиток фінансової науки.	2	-
Практичне заняття 3. Організація науково-дослідної роботи в Україні. 1. Державна політика у сфері наукової і науково-технічної діяльності: цілі, принципи, повноваження органів влади. 2. Організаційна структура науки в Україні.	2	2

3. Пріоритетні напрями розвитку науки і механізми її фінансування. Роль Національного фонду досліджень України. 4. Форми інтеграції студентської наукової діяльності в дослідницьке середовище закладу вищої освіти та критерії оцінювання її результативності.		
Практичне заняття 4. Основи методології науково-дослідної роботи. Вибір, етапи та економічна ефективність наукового дослідження. 1. Методологія наукового пізнання: рівні, функції та значення для фінансових досліджень. 2. Загальнонаукові та емпіричні методи у фінансових дослідженнях. 3. Наукова гіпотеза: вимоги до формулювання та способи перевірки. 4. Програмні засоби обробки даних у наукових дослідженнях: можливості та обмеження. 5. Комерціалізація результатів наукових досліджень та інтелектуальна власність на них.	2	-
Практичне заняття 5. Організація і планування науково-дослідної роботи. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження. 1. Планування науково-дослідної роботи: роль, рівні та етапи розроблення планів. 2. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження. Логіка побудови: взаємозв'язок мети, завдань і змісту розділів. 3. Вимоги до формування доказової бази магістерської роботи: репрезентативність даних, обґрунтованість вибірки та коректність використання показників. 4. Етика цитування та коректне використання чужих ідей у кваліфікаційній роботі 5. Презентація результатів наукових досліджень: функції, структура, типові помилки.	2	-
Практичне заняття 6. Написання, оформлення та захист результатів науково-дослідної роботи. Академічна доброчесність в науково-дослідній роботі. 1. Наукова стаття, тези в галузі корпоративних фінансів. Методика підготовки та оформлення публікації. 2. Науковий проєкт як форма організації колективного дослідження. 3. Типові порушень академічної доброчесності під час підготовки наукових досліджень 4. Процедура розгляду справ про порушення академічної доброчесності: права та гарантії особи. Види академічної відповідальності здобувачів освіти та науковців. 5. Відповідальне використання генеративного штучного інтелекту в науковій роботі: допустимі та недопустимі практики. 6. Програмні засоби перевірки текстів на запозичення: принципи роботи, інтерпретація звіту подібності.	2	2
Усього годин	**12**	**4**

11. Перелік питань для лабораторних занять

№ з/п	Тема заняття та перелік питань	Кількість годин	
		для денної форми	для заочної форми
	Лабораторні заняття не передбачені		

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи здобувачів є засвоєння в повному обсязі навчального матеріалу, передбаченого програмою, та послідовне формулювання у них самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у формуванні сучасного фінансового аналітика. Це передбачає вміння аналізувати матеріал, визначати рівень фінансової стійкості суб'єктів господарювання та роботи висновки й рекомендації щодо подальшої їх діяльності.

Види самостійної роботи здобувача:

– опрацювання лекційного матеріалу;
– підготовка до практичних занять;
– опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими в робочій програмі навчальної дисципліни;
– підготовка до виконання модульної контрольної роботи (тестування);
– відвідування консультацій (згідно з графіком консультацій кафедри);
– підготовка до складання диференційованого заліку.

Питання для самостійного вивчення здобувачами

№ з/п	Тема заняття та перелік питань	Кількість годин	
		для денної форми	для заочної форми
Змістовий модуль 1 Теоретичні та організаційні засади наукової діяльності			
Тема 1. Теоретичні засади становлення та розвитку науки			
1	Концепції розвитку науки	2	2
2	Наука і псевдонаука. Етичні принципи наукової діяльності	2	3
3	Відкрита наука: сутність та основні інструменти дослідника в епоху цифровізації	2	3
Тема 2. Фінансова наука			
4	Принципи оподаткування А. Сміта та їх значення для сучасної податкової науки	1	2
5	Наукові школи фінансової думки XX ст. і їхні погляди на роль держави у фінансах	1	2
6	Внесок лауреатів Нобелівської премії з економіки у розвиток фінансової науки	2	2
7	Актуальні фінансові проблеми України в умовах воєнного стану як напрям наукових досліджень	2	2
Тема 3. Наука як система знань			
8	Міжнародна класифікація галузей науки OECD	2	2

№ з/п	Тема заняття та перелік питань	Кількість годин	
		для денної форми	для заочної форми
9	Особливості організації міждисциплінарних досліджень на перетині фінансів, економетрики, інформаційних технологій та управління	2	3
10	Наукометрія як розділ наукознавства: основні показники і бази даних	2	3
Тема 4. Організація науково-дослідної роботи в Україні			
11	Нормативно-правові засади регулювання наукової діяльності в Україні та їх відповідність сучасним потребам розвитку науки	2	2
12	Академічна й університетська наука в Україні: переваги, недоліки та перспективи їх взаємодії	2	2
13	Інструменти інтеграції українських дослідників до Європейського дослідницького простору та можливості міжнародної наукової співпраці	2	2
14	Комерціалізація результатів наукових досліджень у закладах вищої освіти: передумови, інституційні бар'єри та перспективи взаємодії з бізнесом	2	2
Змістовний модуль 2. Методологія проведення та представлення результатів наукових досліджень			
Тема 5. Основи методології науково-дослідної роботи			
15	Методологічні ризики наукових досліджень: вплив обмеженості даних, вибору показників та дослідницьких припущень на достовірність результатів	2	2
16	Моделювання у фінансах: види моделей і межі їх застосування	1	2
17	Якісні методи досліджень: анкетування, інтерв'ю, експертні оцінки	1	2
18	Верифікація, валідність і надійність дослідницьких результатів: способи перевірки якості даних і стійкості висновків	2	2
Тема 6. Вибір, етапи та економічна ефективність наукового дослідження			
19	Актуальність наукового дослідження: критерії та способи обґрунтування	2	2
20	Планування ресурсів і строків виконання наукового дослідження в умовах невизначеності та обмеженого фінансування	2	2
21	Формування системи критеріїв оцінювання результативності наукового дослідження з урахуванням його наукової новизни, практичної значущості та економічного ефекту	2	2
22	Оборонний ефект наукових досліджень в умовах війни: показники та підходи до оцінювання	2	2
Тема 7. Організація і планування науково-дослідної роботи			
23	Робочий план і календарний графік наукового дослідження: структура та порядок складання	2	2

№ з/п	Тема заняття та перелік питань	Кількість годин	
		для денної форми	для заочної форми
24	Психологічні аспекти наукової діяльності: «дисертаційний невроз» (Г. Сельє), професійне вигорання дослідника, способи їх подолання	2	2
25	Науковий стиль викладу: мовні засоби, точність, ясність, стисліть	1	2
26	Аналітична записка як форма подання результатів досліджень органам влади	1	2
Тема 8. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження			
27	Логічні, методологічні та аналітичні помилки в магістерських дослідженнях і способи їх виявлення на етапі підготовки до захисту	2	3
28	Ораторська майстерність науковця: техніка мовлення, невербальна комунікація, відповіді на запитання	2	3
29	Документальне підтвердження практичного значення результатів (довідки, акти впровадження)	2	2
30	Інститут наукового керівництва. Етичні аспекти взаємодії наукового керівника й здобувача вищої освіти.	2	2
Тема 9. Написання, оформлення та захист результатів науково-дослідної роботи			
31	Стратегії вибору наукового видання для публікації результатів дослідження: відповідність тематиці, вимоги до авторів, рецензування.	2	2
32	Чинні вимоги до наукових публікацій: Перелік наукових фахових видань України (категорії «А» і «Б»), видання, індексовані в Scopus і Web of Science.	2	2
33	Співавторство в наукових публікаціях: розподіл внеску, порядок зазначення авторів	1	2
34	Цифровий ідентифікатор об'єкта (DOI): призначення та порядок присвоєння	1	2
Тема 10. Академічна доброчесність в науково-дослідній роботі			
35	Еволюція законодавчого регулювання академічної доброчесності в Україні	1	2
36	Європейський кодекс доброчесності досліджень (ALLEA): основні принципи	1	2
37	«Фабрики статей» і торгівля авторством як загроза науковій доброчесності	2	2
38	Діяльність Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти у сфері академічної доброчесності.	2	2
	Разом	**66**	**82**

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено планом.

14. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання.

Словесні і наочні використовуються під час лекцій, практичні при проведенні практичних занять.

Під час проведення лекцій використовуються такі словесні методи як розповідь, пояснення та наочні методи.

До числа наочних методів, які застосовуються при викладанні дисципліни, належать: ілюстрація, демонстрація, презентація.

Під час проведення практичних занять застосовуються наочні спостереження та словесні бесіди: вступні, поточні, евристичні, підсумкові; здобувачами виконуються вправи: тренувальні, творчі, усні, практичні, технічні.

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення дисципліни: мультимедійне обладнання (проєктор, інтерактивна дошка, комп'ютер для викладача); комп'ютерний клас із доступом до Інтернету; робочі місця здобувачів, обладнані комп'ютерами або ноутбуками.

Програмне забезпечення та інформаційні ресурси: наукометричні бази даних Scopus, Web of Science; пошукова система Google Scholar; ресурси Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського; Перелік наукових фахових видань України (МОН); інституційний репозитарій університету; система дистанційного навчання (Moodle).

Під час проведення практичних занять здобувачами вирішуються конкретні завдання та вправи: тренувальні, творчі, практичні. Проводяться дискусії за попередньо визначеною тематикою, розглядаються запропоновані викладачем кейси, що дозволяють сформувати у здобувачів такі soft skills, як критичне мислення, аналітичні здібності, навички ефективної комунікації, публічних виступів.

15. Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєння здобувачами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань здобувачів під час практичних занять, оцінювання виконання здобувачами самостійної роботи, перевірки виконання практичних завдань. Модульний контроль є частиною поточного контролю і має на меті перевірку засвоєння здобувачем певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Він реалізується шляхом проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять, під час групових консультацій або ж за рахунок часу, відведеного на самостійну роботу здобувачів. На підставі результатів модульного контролю здійснюється міжсесійний контроль (атестація).

№ та назва змістового модуля	Форма контролю	Час проведення
Змістовий модуль 1 Теоретичні та організаційні засади наукової діяльності	Тестування	Практичне заняття № 3 (для денної форми) Практичне заняття № 1 (для заочної форми)
Змістовний модуль 2. Методологія проведення та представлення результатів наукових досліджень	Тестування	Практичне заняття № 6 (для денної форми) Практичне заняття № 2 (для заочної форми)

Підсумковий контроль здійснюється у формі диференційованого заліку.

16. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Схема нарахування балів* для денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни «Теорія та практика наукових досліджень»

Види робіт/контролю	Перелік тем									
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10
	Практичне заняття									
	1		2	3		4		5		6
Опитування	1		1	1		1		1		1
Тестування	1		1	1		1		1		1
Модульний контроль				5						5
Виконання практичних завдань	2		2	2		2		2		2
Виконання завдань самостійної роботи	4	4	4	2	4	4	4	4	4	2
Всього за темами	8	4	8	11	4	8	4	8	4	11
Диференційований залік	30									
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	100									

*В таблиці вказана максимальна кількість балів, які можна набрати за видами робіт

Схема нарахування балів* для заочної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни «Теорія та практика наукових досліджень»

Види робіт/контролю	Перелік тем									
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10
	Практичне заняття									
				1						2
Опитування				1						1
Тестування				1						1
Модульний контроль				5						5
Виконання практичних завдань				1						1
Виконання завдань самостійної роботи	6	6	6	3	6	6	6	6	6	3
Всього за темами	6	6	6	11	6	6	6	6	6	11
Диференційований залік	30									

Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	100

*В таблиці вказана максимальна кількість балів, які можна набрати за видами робіт

Шкала та критерії оцінювання відповіді за результатами опитування

Бали для денної форми здобуття освіти	Бали для заочної форми здобуття освіти	Критерії оцінювання
1	1	Питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання. Здобувач вільно володіє науково-понятійним апаратом.
0,5	0,5	Механічне відтворення матеріалу з деякими помилками, неточності у використанні науково-понятійного апарату.
0	0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних завдань

Бали для денної форми здобуття освіти	Бали для заочної форми здобуття освіти	Критерії оцінювання
2	1	Виконано завдання практичної роботи в повному обсязі, належним чином оформлено висновки, в яких відображено здатність до практичного застосування отриманих знань.
1	0,5	Виконано завдання практичної роботи із несуттєвими помилками або не в повному обсязі, оформлено висновки, які частково розкривають практичне завдання.
0	0	Не виконано практичну роботу або виконано із суттєвими помилками.

Оцінювання поточного тестування:

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів *(0,1×10=1)*
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Оцінювання модульного контролю у формі тестування:

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів *(0,25×20=5)*
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали для денної форми здобуття освіти		Бали для заочної форми здобуття освіти		Критерії оцінювання
Теми 1-3, 5-9	Теми 4,10	Теми 1-3, 5-9	Теми 4,10	
4	2	6	3	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, не містить помилок, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
2	1	3	1,5	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, містить помилки та неточності, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як достатній.
0	0	0	0	Завдання самостійної роботи не виконано та/або результати не відповідають поставленим завданням та/або завдання виконано із суттєвими помилками.

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами складання диференційованого заліку у формі тестування

№	Завдання	Бали	Критерії оцінювання
1	Тестування	0-30	Кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів (1×30=30), правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	**A** – відмінно	**5** – відмінно
82 – 89	**B** – дуже добре	**4** – добре
74 – 81	**C** – добре	
64 – 73	**D** – задовільно	**3** – задовільно
60 – 63	**E** – достатньо	
35 – 59	**FX** – незадовільно з можливістю повторного складання	**2 –** незадовільно
0 – 34	**F** – незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них 70 балів відведено на поточний контроль, а 30 балів – на підсумковий (для допуску до диференційованого заліку необхідно мати не менше 35 балів поточної успішності);

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином:

– робота на практичних заняттях (відповіді на практичних заняттях, виконання завдань, тощо, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять) – до 70 балів.

Присутність на лекціях і практичних не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності здобувача на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Здобувач, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 35 балів), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль. Підсумковим контролем є диференційований залік. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».

17. Методичне забезпечення

1. Варналій З. С. Методичні вказівки для проведення практичних занять та організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Теорія та практика наукових досліджень» для здобувачів спеціальності D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» другого (магістерського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання. Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2026. 35 с.

18. Рекомендована література

Базова

1. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text.

2. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text.

3. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text.

4. Про академічну доброчесність : Закон України від 18.12.2025 № 4742-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20

5. Методологічне та інструментальне забезпечення наукових досліджень : навч. посіб. / В. Г. Бодров, Л. Л. Лазебник, С. В. Онишко, В. А. Рожко, О. А. Шевчук ; Університет державної фіскальної служби України. Ірпінь : Університет ДФС України, 2020. 324 с.

6. Вітченко А. О., Вітченко А. Ю. Основи наукових досліджень у вищій школі : підручник. Київ : ФОП Ямчинський О. В., 2020. 272 с.

7. Вихрущ В. О., Козловський Ю. М. Методологія та методика наукового дослідження : підручник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2020. 336 с.

8. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Методологія наукових досліджень : підручник. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2023. 488 с.

9. Дзьобань О. П. Методологія, організація та технологія наукових досліджень : навч. посіб. для аспірантів / ДНУ «Інститут інформації, безпеки і права Національної академії правових наук України». Київ ; Одеса : Фенікс, 2025. 284 с.

10. Дзьобань О. П. Філософія науки : підручник. Київ ; Одеса : Фенікс, 2024. 516 с.

11. Методологічні основи наукових досліджень : підручник / Н. І. Посвятенко та ін. Харків : Факт, 2022. 320 с.

12. Костін Ю. Д., Полозова Т. В., Шейко І. А. Теорія і методологія наукових досліджень : навч. посіб. для студентів (магістрів) усіх форм навчання. Харків : ХНУРЕ, 2021. 152 с.

13. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях) : навч. посіб. Суми : СНАУ, 2020. 220 с.

14. Петровський П. М. Методологія наукового дослідження публічно-управлінської сфери : навч. посіб. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2023. 308 с.

15. Самсонов В. В., Сільвестров А. М., Тачиніна О. М. Методологія наукових досліджень та приклади її використання : навч. посіб. Київ : НУХТ, 2022. 385 с.

16. Сидоренко В. Методологія і методи наукових досліджень : навч.-метод. посіб. Біла Церква : БІНПО, 2024. 150 с.

Допоміжна

1. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 01.12.2022 № 2811-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text.

2. Варналій З. С. Економічна та фінансова безпека України в умовах глобалізації : монографія. Київ : Знання України, 2020. 423 с.

3. Соціальна безпека людини в умовах війни : монографія / З. С. Варналій, О. В. Баженова, О. В. Чеберяко та ін. ; за ред. З. С. Варналія. Київ : Знання України, 2023. 270 с.

4. Фінанси : підручник / І. О. Лютий, С. Я. Боринець, З. С. Варналій, О. В. Любкіна, О. Д. Рожко ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; за ред. І. О. Лютий. – 2-ге вид, допов. та перероб. – Київ : ЗУНУ, 2023. – 715 с.

5. Варналій З. С. Багаторівнева система соціальної безпеки. Економіка і регіон. 2022. № 1 (84). С. 21–27. DOI: https://doi.org/10.26906/EiR.2022.1(84).2547.

6. Буйницька О. П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 240 с.

7. Бхаттачерджи А., Ситник Н. Методологія та організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ : НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2022. 173 с.

8. Академічна доброчесність : навч. посіб. / В. М. Пивоваров, О. А. Лисенко, Ю. А. Меліхова та ін. ; М-во освіти і науки України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2025. 240 с.

9. Коблик В. О. Штучний інтелект в освіті: можливості застосування інструментів та засобів в науковому дослідженні. Перспективи та інновації науки. Серія «Педагогіка». 2024. № 7 (41). С. 254–261. URL: http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/13155.

10. Основи наукового мовлення : навч. посіб. / за ред. І. М. Плотницької, Р. І. Ленди. Київ : Центр учбової літератури, 2022. 252 с.

11. Аніловська Г., Полякова Ю. Інформаційні технології як інструмент при проведенні наукових досліджень. Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences. 2022. Vol. 310, № 5 (1). С. 282–287. DOI: https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-310-5(1)-46.

19. Інтернет-ресурси

1. Дистанційний курс навчальної дисципліни «Теорія та практика наукових досліджень» для здобувачів денної та заочної форм навчання. Полтава, 2026 року. URL: https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=7798

2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : офіційний сайт. URL: http://www.nbuv.gov.ua.

3. Офіційний вебпортал Верховної Ради України. URL: https://www.rada.gov.ua/.
4. Міністерство освіти і науки України : офіційний сайт. URL: https://mon.gov.ua/.
5. Національний фонд досліджень України : офіційний сайт. URL: https://nrfu.org.ua/.
6. Наукова комунікація в цифрову епоху: онлайн-курс. Prometheus. URL: https://prometheus.org.ua/prometheus-free/science-communication-digitalera/.
7. Методологія наукових досліджень: онлайн-курс підготовки до ЄВВ. М8. URL: https://m8.org.ua/uk/evv-about/.